

Belastningsregistret

Många av våra skytteföreningar kräver att en ny medlem ska visa upp ett utdrag ur belastningsregistret, utan att reflektera över vad det är för uppgifter man begär.

Att företag inför anställning och nu även skytteklubbar begär få ett utdrag (i vissa fall till och med i ett öppet kuvert) är en form av maktmissbruk.

I och med medlemskapet i EU har våra myndigheter att följa kraven på mänskliga rättigheter och däri ingår att vi som enskilda ska kunna få reda på vilka uppgifter staten har lagrade om oss, sjukjournaler, register av olika slag med vissa undantag. Meningen är att vi som enskilda ska kunna få reda på om det finns felaktigheter registrerade och begära rättelse, inte att denna möjlighet ska utnyttjas av en starkare part som en arbetsgivare eller en skytteklubb.

Om någon skulle drista sig till att begära ett utdrag ur belastningsregistret med avsikten att använda det för medlemskap i en skytteförening skulle svaret från myndigheten bli NEJ. Man kan bara få utdrag för sin personliga användning.

Det finns vissa fall där arbetsgivare har rätt att få ett begränsat utdrag ur detta register, för arbetsuppgifter inom vård, utbildning och ekonomi. Det utdrag dessa arbetsgivare kan få är ett så kallat begränsat utdrag. Utdraget innehåller då bara de brott som är intressanta för just detta arbete och har gett fängelse som straff. De företag som har denna rätt att få ett begränsat utdrag har också skyldighet att hålla på sekretessen, dvs att inte sprida innehållet och endast ett fåtal inom företaget har rätt att ta del av utdragets innehåll.

Belastningsregistrets uppgifter är starkt integritetskänsliga och måste behandlas med största försiktighet. Har våra föreningar den sekretess inom styrelsen som krävs för att hantera dessa uppgifter så de inte sprids? Faktum är att belastningsregistret har högre sekretess än våra sjukjournaler. Om vi skulle för medlemmar kräva att få en kopia på hela sjukjournalen skulle det strax eka tomt på våra skjutbanor. Det kan vara av intresse för en skytteförening att se om någon har sjukdomar som kan påverka medlemskapet.

Kravet på utdrag ur belastningsregistret väcker frågor om den registrerades skydd för sin personliga integritet. Vårt samhälle präglas av uppfattningen att en person efter avtjänat straff ska kunna verka i samhället på samma premisser som andra, eller snarare borde det vara så.

Att begära utdrag ur ett integritetskänsligt register verkar mer vara ett behov hos vissa småpövar som vill bekräfta sin makt i form av detta mandomssubstitut (i brist på det verkliga).

- Det är JAG som bestämmer ...
ta hit ett intyg !!!!

För de föreningar som är anslutna till Skyttesportförbundet är det helt bortkastat att begära ett utdrag, de kan ändå inte neka medlemskap på grund av att man tidigare straffats. Det är upptaget i FN:s mänskliga rättigheter som Riksidrottsförbundet följer.

Före vi fick tillgång till personliga utdrag ur belastningsregistret fungerade anslutningen av nya medlemmar och om en medlem inte skötte sig som man bör uteslöts medlemmen alternativt gjordes klart att vederbörande borde söka sig åt annat håll. Denna ordning har fungerat bra och kommer att fungera i framtiden också.

Ett register som däremot skulle vara av intresse för såväl förbund som föreningar är misstankeregistret. I misstankeregistret finns noterat om någon förundersökning pågår, eller om vederbörande är misstänkt för brott. Detta register har inte absolut sekretess (inte fullt så integritetskänslig information). Det innebär också att Polismyndigheten gör en sekretessbedömning innan uppgifter lämnas ut och bedömningen beror på varför den enskilde vill ha ett utdrag.

Om en enskild vill ha ett utdrag för att söka medlemskap i en skytteförening skulle i normalfallet svaret från myndigheten bli att det inte finns några uppgifter i registret som skytteföreningen har nytta av. Det skulle betyda att det är OK, vederbörande har inte gjort något som kan påverka vapeninnehav. Det skulle även tyda på att Polismyndighetens samtycker till medlemskap, för det vore inte helt otänkbart att Polismyndigheten, uti det fall det är en mycket olämplig person som sökt medlemskap, hör av sig till föreningen med en del inofficiell information, t.ex. att vederbörande är anknuten till en inte helt laglig organisation som bedriver någon ljusskygg verksamhet på två hjul. Polismyndigheten har ju gjort en sekretessbedömning för ett utdrag för medlemskap i en skytteförening.

Om ofoget med att kräva integritetskänsliga utdrag ur belastningsregistret inte styrs upp (förbjuds) kommer troligast en lagändring att endast de som med lagstöd kan få ett begränsat utdrag kan begära det. Om en skytteklubb då skulle kräva utdrag så blir det brottsligt och föreningens styrelse kan ställas till ansvar (dömas för brott). Hög tid för våra skytteförbund att ta tag i sina medlemsföreningars maktmissbruk och bedrägliga beteende.

Några intressanta klipp från Betänkande av Utredningen om registerutdrag i arbetslivet, SOU 2014:48 för den som vill veta mer om vår personliga integritet och belastningsregister.

Belastningsregistret innehåller bl.a. uppgifter om brott. Registret förs av Polismyndigheten. Belastningsregistret är i första hand till för att de brottsbekämpande och rättsvår-

dande myndigheterna ska få tillgång till sådana belastningsuppgifter som behövs i deras verksamhet.

Uppgifter av detta slag är synnerligen integritetskänsliga och därför gäller enligt 35 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) s.k. absolut sekretess.

Den enskilde har dock rätt till fullständig insyn i registret avseende sig själv.

Uppgifter i belastningsregistret får i vissa fall inhämtas inför anställning. Vissa myndigheter har därför genom lagstiftning fått rätt att begära utdrag ur belastningsregistret. Detsamma gäller vissa privata arbetsgivare. Arbetsgivare är också i vissa fall skyldiga att ta del av särskilda utdrag ur belastningsregistret inför anställning. Registerkontroll inför anställning sker också med stöd av säkerhetsskyddslagen (1996:627).

Före 1989 hade enskilda endast undantagsvis rätt att ta del av uppgifter om sig själva i dåvarande kriminal- och polisregister. Bakom detta låg framförallt farhågor om att den enskildes rätt skulle komma att utnyttjas av bl.a. arbetsgivare till att kräva arbetssökande på strafflöshetsintyg. Enligt såväl 1937 års sekretesslag som sekretesslagen från 1980 gällde absolut sekretess för uppgifter i kriminalregistret och polisregistret.

I FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från år 1948 anges i artikel 12 att ingen får utsättas för godtyckliga ingripanden i fråga om privatliv, familj, hem eller korrespondens, och att envar har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp. Vidare sägs i artikel 29 att endast sådana inskränkningar i de i deklarationen angivna fri- och rättigheterna är tillåtna som fastställts i lag ”i utslutande syfte att trygga tillbörlig hänsyn till och respekt för andras fri- och rättigheter samt för att tillgodose det demokratiska samhällets rättmätiga krav på moral, allmän ordning och allmän välfärd.”

I den europeiska konventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) föreskrivs i artikel 8 att var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. En offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välbefinnande eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.

Det står klart att behandling av personuppgifter och t.ex. rätt till tillgång till registrerade personuppgifter i och för sig kan falla inom tillämpningsområdet för artikel 8 i Europakonventionen. All slags behandling av personuppgifter omfattas dock inte, utan frågan måste gälla privatliv, familjeliv, hem eller korrespondens.

Primärt innebär artikel 8 att staten ska avhålla sig från ingrepp i den skyddade rättigheten. Artikeln innebär även en

skyldighet för staten att vidta positiva åtgärder för att skydda den enskildes privatsfär. Sådana positiva åtgärder kan utgöras av lagstiftning, men också ha till ändamål att på annat sätt tillförsäkra medborgarna skydd mot övergrepp i särskilda situationer (Hans Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 4 uppl. 2012, s. 347).

En sådan kontroll innebär att uppgifter hos myndigheter om enskilda sprids, vilket måste betraktas som ett intrång i den personliga integriteten. Enligt vad som framgår av anförda arbete kan emellertid inte Europakonventionen grunda några långtgående krav på sekretess om enskildas personliga förhållanden. Konventionsstaterna har i stället stort handlingsutrymme i denna fråga. Utifrån artikel 8 krävs förmodligen inte mer än att särskilt känslig information inte i onödan görs tillgänglig för andra än dem som har ett berättigat intresse av att få del av informationen. (Hans Danelius, a.a. s. 367 f.).

För enskild verksamhet gäller enligt 19 § lagen om belastningsregister tystnadsplikt av innebörd att den som med stöd av lagen har fått del av uppgifter om annans personliga förhållanden inte obehörigen får röja dessa. I det allmänna verksamheten tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen.

Uttekad ...

Enligt personuppgiftslagen är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden (21 §). För forskningsändamål får dock andra än myndigheter behandla sådana personuppgifter om behandlingen godkänts enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor.

Bestämmelser om sekretess för belastningsregistret finns i 35 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt bestämmelsen gäller sekretess i verksamhet som avser förande av eller uttag ur belastningsregistret för uppgift i registret. Sekretessen är absolut. I fråga om utlämnande av sådan uppgift gäller vad som är föreskrivet i lagen om belastningsregister och i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordningar som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Pär Herrman